

17.8.2010

4

TOIMINNAN LAATU TERVEYSKESKUKSESSA VUONNA 2009

Terke 2009-2647

Laatupäällikkö Aila Korpi on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana tätä asiaa käsiteltäessä.

TJA

Terveyslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi Toiminnan laatu Helsingin terveyskeskuksessa vuonna 2009 -raportin ja siitä annetun selvityksen.

Lisätiedot:

Korpi Aila, Laatupäällikkö, puhelin 310 42265

LIITE

[Toiminnan laatu Helsingin terveyskeskuksessa vuonna 2009 -raportti](#)

Esittelijä

Terveyskeskuksen tehtävänä on edistää helsinkiläisten terveyttä ja järjestää yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa tarpeellinen sairauksien hoito. Strategiasuunnitelman (2009- 2011) mukaisena tavoitteena on, että terveyskeskuksen palvelut ovat alansa parhaimmista vuonna 2015 ja että ne järjestetään kustannustehokkaasti. Hoitokäytännöt ovat vaikuttavia ja osaava henkilöstö tukee helsinkiläisiä edistämään terveyttään ja hoitamaan sairauksiaan. Asiakaspalvelu on ystävällistä ja sujuvaa. Terveyskeskus on hyvä työnantaja, joka huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnista.

Kriittisiä menestystekijöitä ovat terveyskeskuksen johtaminen toiminnallisena ja taloudellisena kokonaisuutena, henkilöstön pysyvyyden, saatavuuden ja osaamisen turvaaminen, työpanoksen kohdentaminen ydintehtäviin, terveyspalvelujen tuottavuuden parantaminen uusilla innovatiivisilla työtavoilla, palvelujen tuottaminen strategisella kumppanuudella HUS:n, sosiaaliviraston ja muiden kuntien kanssa, palvelujen ulkoistaminen terveyskeskuksen hankintastrategian mukaisesti ja terveyden edistämistyön tehostaminen yhteistyössä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Strategisina linjauksina ovat:

1. Helsinkiläisten terveyden edistäminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen supistaminen
2. Hoitoon pääsy ja palvelun laadun turvaaminen
3. Riittävän ja osaavan henkilöstön varmistaminen sekä henkilöstön

---

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

17.8.2010

- työhyvinvoinnista huolehtiminen
4. Kustannustehokkuuden lisääminen ja palvelujen rakennemuutoksen jatkaminen

Strategiasuunnitelmassa kuvattujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan laatumittausten, työhyvinvointikyselyjen ja vuosittain toteutettavien johdon katselmusten avulla. Terveyskeskuksen johtoryhmä tekee vuosittain päätöksen siitä, mihin seuranta kohdistetaan ja miten seurantatietoa kootaan.

Toiminnan laatu Helsingin terveyskeskuksessa vuonna 2009 - raportissa on kuvattu vuonna 2009 toteutetun seurannan tulokset. Tulokset perustuvat terveyskeskuksen strategiaan toimintamittareihin ja vuonna 2009 toteutettuun työhyvinvointikyselyyn. Osa strategian toteutumista kuvaavasta tiedosta on esitetty aiemmin mm. tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

YHTEENVETO TULOKSISTA

Helsingiläisten alle 2-vuotiaiden lasten rokotuskattavuus kasvoi DTaP-IPV-Hib- rokotteen (jäykkäkouristus, kurkkumätä, aivokalvontulehdus, polio) osalta ja aleni MPR-rokotteen (=tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko) osalta edelliseen vuoteen verrattuna. Rokotuskattavuus on molempien rokotteiden osalta alhaisempi kuin valtakunnassa keskimäärin. Tulos ei ole valtakunnallisesti vertailukelpoinen, koska valtakunnallisen vertailun tulokset perustuvat iältään vanhempien lasten (vuonna 2005 syntyneet) rokotuskattavuuteen kuin Helsingin tulokset (vuonna 2007 syntyneet).

Lasten hyvinvointiin vaikuttava äitien ja isien tupakointi on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Peruskoulun 5. luokan oppilaiden tupakointikokeilut ovat vähentyneet hieman kouluterveysalueella 1 ja lisääntyneet hieman kouluterveysalueella 2. Oppilaiden ja opiskelijoiden viikoittainen tupakointi on lisääntynyt kaikilla tutkituilla luokka-asteilla. Tupakointi on edelleen yleisintä ammatillisten oppilaitosten ja lukion opiskelijoilla. Nuorten tupakoimattomuutta ja tupakoinnin vähentämistä tuettiin järjestämällä ryhmäkasvatustilaisuuksia peruskoulun 5. luokan oppilaille ja tupakasta vieroitusryhmiä ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille.

Perheiden tupakointi väheni ja työikäisten tupakoimattomuutta tuettiin erilaisin keinoin terveyskeskuksen tupakkaklinikalla vuoden 2009 aikana.

17.8.2010

Pitkäaikaissairaalassa pitkäaikaisessa sairaalahoidossa olevien potilaiden aktiviteetteihin osallistuminen lisääntyi vuoden 2009 aikana. Osuus on selvästi suurempi kuin valtakunnassa keskimäärin.

Hyvässä hoitotasapainossa olevien diabetespotilaiden osuus kasvojen hieman valtakunnallista tasoa parempi.

Hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsy toteutui lainsäädännön edellyttämässä määrääjassa hammashuollossa, akuuttisairaalassa ja psykiatriassa. Myös kotipalvelun tarpeen arviointi toteutui säädettyssä ajassa. Sen sijaan yhteydensaanti terveysasemille ruuhkautui ajoittain.

Perusterveydenhuollon vastaanottopalvelujen ja avosairaanhoidon peittävyys kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Peittävyyden kasvua selittää A(H1N1)-influenssa, minkä vuoksi rokotuksissa kävi aiempaa enemmän asiakkaita syksyllä 2009. Avosairaanhoidon lääkäripalvelujen peittävyys pysyi edelliseen vuoteen verrattuna lähes ennallaan.

Äitiysneuvonnan kotikäyntien ja lastenneuvonnan terveystarkastusten peittävyys aleni. Vähemmän johtuu suurimmaksi osaksi A(H1N1) - influenssasta, minkä vuoksi kaikkia synnyttäjien luo tehtäviä kotikäyntejä ei voitu toteuttaa ja vuositarkastuksia jouduttiin siirtämään myöhemmäksi.

Kotihoidon peittävyys parani edelliseen vuoteen verrattuna.

Terveyskeskuksen tuottamien hammashuollon palvelujen käyttö pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Pitkäaikaissairaalassa pitkäaikaisessa sairaalahoidossa olevien yli 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on laskenut tavoitteen mukaisesti vuodesta 2005 lähtien. Laskua selittävät potilasohjauksen täsmentäminen, sairaansijamäärien vähentäminen ja hoidon kehittäminen.

Aikuispsykiatrian (terveyskeskus ja HUS) avohoidon peittävyys aleni, mutta on edelleen tavoitteen (3 – 4 %) mukainen.

Akuuttihoitojakson keskimääräinen pituus kaupunginsairaalassa oli 24,3 päivää vuonna 2009. Hoitojaksojen pituus tavoitteen mukaisesti lyheni kaikissa sairaaloissa edelliseen vuoteen verrattuna.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

17.8.2010

Hoito- ja palveluketjut tehostuivat HUS:n ja terveyskeskuksen sekä terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston välillä. Myös kotoa sosiaaliviraston yksiköihin pääsi aiempaa paremmin.

Terveyskeskuksen henkilöstövaje laski kaikissa henkilöstöryhmissä. Vaje oli lääkäreiden osalta 6,7 %. Pysyvien palvelussuhteiden osuus kokonaishenkilöstömäärästä pysyi lähes samalla tasolla kuin aiempina vuosina (79,1 %). Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus (5,5 %) laski selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Lyhyet (1-3 pv) sairauspoissaolokerrat/ henkilötövuosi pysyivät samalla tasolla ja olivat hieman suuremmat kuin kaupungilla keskimäärin. Sen sijaan sairauspoissaolot vähenivät kokonaisuutena merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön näkemys johtamisesta parani edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön työtyytyväisyys ja työkyky olivat hyvällä tasolla.

Terveyskeskus saavutti taloutta koskevat tavoitteensa ja talousarvio alittui 0,5 miljoonalla eurolla. Sen sijaan tuottavuus aleni. Tuottavuus kasvoi vain kotihoidossa ja pitkäaikaissairaalassa.

Helsingin terveydenhuollon kokonaiskustannukset nousivat 4,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannusten nousu oli suurin hammashuollossa (10,4 %) ja kotihoidossa (9,0 %).

Helsingin asukaskohtaiset kustannukset ovat edelleen korkeammat kuin muissa suurissa kaupungeissa. Kustannukset ovat kuitenkin lähentyneet muita suuria kaupunkeja viime vuosien aikana.

Toimitilojen määrä väheni tavoitteen suuntaisesti vuonna 2009.

KESKEISET HAVAINNOT STRATEGISTEN LINJAUSTEN NÄKÖKULMASTA

Terveyden edistämisen ja väestöryhmien välisten terveyserojen osalta kehitys on ollut myönteinen mm. lasten ja nuorten vanhempien tupakointitottumusten ja ikääntyneiden toimintakyvyn kannalta jo useamman vuoden. Myös työikäisten diabetespotilaiden hoitotasapaino on parantunut asteittain. Tämä osoittaa, että mainittujen väestöryhmien terveyden edistämiseen liittyvät toimet ovat olleet oikeansuuntaisia. Sen sijaan oppilaiden ja opiskelijoiden tupakoinnin osalta kehityssuunta on huolestuttava. Tämä edellyttää, että tupakoinnin puheeksi ottamista ja erilaisia tupakoinnin vähentämiseen ja lopettamiseen liittyviä tukitoimia on tarpeen jatkaa.

17.8.2010

Hoitoon pääsyn ja palvelun laadun turvaamisen näkökulmasta kehitys on ollut myönteinen hoito- ja palveluketjujen sujuvuuden osalta, mikä on osoitus prosessien kehittämiseen liittyvästä määrätietoisesta yhteistyöstä kumppaneiden kanssa. Myös vanhusten laitoshoidon purkaminen on edennyt suunnitelmien mukaan. Haasteena on edelleen yhteydensaannin parantaminen terveysasemille, mikä on noussut esille myös asiakastyytyväisyysmittauksissa. Perusterveydenhuollon vastaanottopalvelujen ja avosairaanhoidon lääkäripalvelujen käyttö on vähentynyt hieman vuodesta 2006 lähtien. Taustalla ovat avosairaanhoidon palvelurakenteessa tapahtuneet muutokset kuten se, että hoito toteutuu enenevässä määrin lääkärin ja hoitajan yhteistyönä sekä puhelimitse ja jatkossa sähköisesti tapahtuvan asioinnin lisääntyminen.

Riittävän ja osaavan henkilöstön näkökulmasta kehitys kääntyi keskeisillä painoalueilla vuoden 2009 aikana parempaan suuntaan. Haasteina ovat edelleen henkilöstön saatavuuden parantaminen ja lyhyiden sairauspoissaolojen määrän vähentäminen.

Kustannustehokkuuden ja palvelujen rakennemuutoksen näkökulmasta myönteinen kehitys jatkui mm. terveyskeskuksen oman toiminnan taloudellisten voimavarojen hallinnan ja tilankäytön tehostumisen osalta. Sen sijaan tuottavuuden kehitys jatkoi laskuaan ja vaatii jatkossa konkreettisia toimia kehityssuunnan muuttamiseksi.

./.
Terveyskeskuksen henkilöstötoimikunta käsittelee asiaa kokouksessaan 16.8.2010 ja sen asiasta mahdollisesti antama lausunto jaetaan lautakunnalle sähköpostilla maanantaina.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarencatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504